

Uchwała Nr III/22/2014
Rady Miejskiej w Nysie
z dnia 23 grudnia 2014 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na
lata 2015 – 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, 645 i 1318, z 2014 r. poz. 379 i 1072), art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842, z 2011 r. Nr 149, poz. 887), w związku z art. 4¹ ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z 2013 r. poz. 1563, z 2014 r. poz. 822 i 1188), art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, 509 i 1650, z 2014 r. poz. 567, 598, 1004, 1146 i 1188) Rada Miejska w Nysie uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, będący częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nysa, uchwalonej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, ze zm).

§ 2

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2018 reguluje prowadzenie na terenie Gminy Nysa działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz określa zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Nysy.

§ 4

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Nysie oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Nysie.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Paweł Nakoneczny

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2018

§ 1 WSTĘP

1. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które – choć odwieczne – dopiero od kilkunastu lat istnieje w świadomości społecznej w naszym kraju i jest przedmiotem świadomych, skoordynowanych działań zaradczych.
2. **Przemoc w rodzinie nie zawsze jest łatwa do rozpoznania. Powszechnie przyjmuje się, że jest to działanie:**
 - intencjonalne i skierowane przeciwko innym członkom rodziny – co oznacza, że jest zamierzonym działaniem lub zaniechaniem mającym na celu całkowitą kontrolę nad ofiarami;
 - naruszające prawa i dobra osobiste ofiar – co oznacza, że sprawca wykorzystując swoją przewagę narusza podstawowe prawa człowieka, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
 - wykorzystujące wyraźną asymetrię sił - ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy;
 - powodujące ból i cierpienie – sprawca naraża zdrowie i życie ofiar na poważne szkody, co powoduje, że ofiary mają mniejszą zdolność do samoobrony.
3. **Źródłem dysproporcji sił zazwyczaj są:**
 - wiek – np. relacja dziecko – dorosły, starsza, słabsza osoba – ktoś w sile wieku;
 - płeć – zwykle kobieta jest słabsza od mężczyzny, chociaż zdarzają się wyjątki;

- stan zdrowia – na ogół chory czy niepełnosprawny jest słabszy od zdrowego;
- różne zależności – np. zależność ekonomiczna: ktoś dysponuje pieniędzmi i dyktuje warunki w rodzinie.

4. Rodzaje przemocy w rodzinie:

- przemoc fizyczna,
- przemoc psychiczna,
- przemoc seksualna,
- zaniedbanie.

5. Przemoc w rodzinie nie jest czynem jednorazowym, często występuje od wielu lat i zwykle akt przemocy powtarza się. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

§ 2

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z póź. zm.).

§ 3

ADRESACI PROGRAMU

Program przeznaczony jest dla mieszkańców gminy Nysa, doznających przemocy i stosujących przemoc, oraz profilaktycznie do środowisk zagrożonych występowaniem przemocy, w tym również do środowisk szkolnych.

§ 4

DIAGNOZA

1. Diagnoza występowania zjawiska przemocy na terenie Gminy Nysa

Działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie koordynuje Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem Nr 1255/10 Burmistrza Nysy z dnia 2 września 2010 roku w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego podejmującego działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmienionego Zarządzeniem nr 233/11 Burmistrza Nysy z dnia 12 maja 2011 roku.

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji tj.:

- 1) Ośrodka Pomocy Społecznej w Nysie,
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie,
- 3) Komendy Powiatowej Policji w Nysie,
- 4) Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nysie i jego placówek,
- 5) Gminnego Zarządu Oświaty oraz szkół z terenu Gminy Nysa,
- 6) organizacji pozarządowych prowadzących statutową działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 7) Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych i Nieletnich
- 8) oraz specjalista ds. przemocy.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w/w instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Natomiast indywidualnymi przypadkami występowania przemocy zajmują się grupy robocze zwoływane na skutek zgłoszeń i podejmowanych interwencji, w celu wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”.

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Do końca września 2014 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 148 „Niebieskich kart - A”.

Zestawienie jednostek wraz z liczbą złożonych „Niebieskich kart” zawiera tabela nr 1.

Tabela nr 1

Jednostka składająca „Niebieską kartę”	Policja	Pomoc społeczna	Oświata	GKRPA	Ochrona zdrowia
Liczba kart	120	23	1	2	2

źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Nysie.

Ogólna liczba założonych Niebieskich Kart w porównaniu z ubiegłym rokiem utrzymuje się na podobnym poziomie. Zauważa się tendencję wzrostową zakładania Niebieskich Kart przez ZOZ oraz OPS w porównaniu do ubiegłego roku.

Liczbę wypełnionych „Niebieskich kart – C” i „Niebieskich kart – D” przedstawia tabela nr 2.

Tabela nr 2

Rodzaj karty	„Niebieskie karty – C”	„Niebieskie karty – D”
Liczba kart	70	36

źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Nysie.

W porównaniu z ubiegłym rokiem liczba sporządzonych formularzy D i C jest porównywalna.

W ciągu 9 miesięcy 2014 roku Zespół Interdyscyplinarny odbył 4 spotkania, utworzono 148 grup roboczych. Składy grup roboczych dostosowane były do indywidualnych zgłoszeń. Od stycznia do września 2014 roku odbyło się 287 spotkań grup roboczych.

Zespół Interdyscyplinarny na podstawie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zgłosił 3 zawiadomienia na Policję i Prokuraturę.

Poza procedurą „Niebieskiej Karty”, prowadzone są działania profilaktyczno – edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą oraz zapewniające schronienie osobom dotkniętym przemocą, w których udział beneficjentów przedstawia się następująco:

W latach 2012-2014, Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie zrealizował następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tabela nr 3

Nazwa działania	Beneficjent
2012	
„W rodzinie siła” – IV edycja	<ol style="list-style-type: none"> 1. dzieci ze środowisk dotkniętych przemocą w rodzinie, objęte działaniami w ramach procedury „Niebieskiej Karty”; 2. rodzice lub opiekunowie prawni dzieci; 3. członkowie grup roboczych.

„Pedagog ulicy”- II edycja	Młodzież, która wywodzi się ze środowisk, w których występuje nadużywanie alkoholu, przemoc oraz zaniedbania wychowawcze
Prowadzenie grup wsparcia	Kobiety doznające przemocy
Prowadzenie grup terapeutycznych, w tym wsparcie indywidualne	Dzieci z rodzin dotkniętych przemocą w wieku od 7 – 18 lat
Prowadzenie mieszkania socjalnego dla ofiar przemocy	Osoby doznające przemocy
2013	
„ W rodzinie siła” – V edycja	- rodzice lub opiekunowie prawni dzieci, - dzieci ze środowisk dotkniętych przemocą domową
„ Pedagog ulicy” – III edycja	Młodzież, która wywodzi się ze środowisk, w których występuje nadużywanie alkoholu, przemoc oraz zaniedbania wychowawcze
Prowadzenie zajęć w świetlicy środowiskowej	Dzieci i młodzież, która wywodzi się ze środowisk, w których występuje nadużywanie alkoholu, przemoc oraz zaniedbania wychowawcze
2014	
Grupa wsparcia dla ofiar przemocy	Kobiety doznające przemocy
„ Streetworkerzy - w stronę nastolatków” – IV edycja	Młodzież, która wywodzi się ze środowisk, w których występuje nadużywanie alkoholu, przemoc oraz zaniedbania wychowawcze
„ Czas na zmiany- metamorfoza”	Kobiety doznające przemocy
„Muzyka nas uzdrowi”	Osoby uzależnione od alkoholu
Prowadzenie zajęć w świetlicy środowiskowej	Dzieci i młodzież, która wywodzi się ze środowisk, w których występuje nadużywanie alkoholu, przemoc oraz zaniedbania wychowawcze

Działania profilaktyczno – edukacyjne realizowane były w ramach ww. projektów przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie oraz na zlecenie Urzędu Miejskiego w Nysie, przez specjalistę ds. przeciwdziałania przemocy oraz psychologa.

Ponadto realizowane są działania w formie pracy socjalnej i pomocy finansowej dla osób doznających przemocy. W okresie od stycznia do września 2014 roku, Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie objął pomocą z uwagi na występującą przemoc 86 rodzin (245 osób).

Natomiast działania o charakterze informacyjno – interwencyjnym w zakresie pomocy dla osób doznających przemocy prowadzone są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nysie.

W rejestrach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w powyższym okresie figurowało 128 osób – ofiar przemocy oraz 95 osób sprawców przemocy, wobec których Komisja podjęła działania.

W ramach prowadzonych działań 95 osób – sprawców przemocy w rodzinie, skierowano na odpowiednią terapię, założono 2 „Niebieskie karty”, które skierowano do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

To co wypracowaliśmy, może wydawać nam się optymalne w danym momencie, ale praktyka działania i aktualne potrzeby mogą zmienić nasze wstępne założenia. Ta elastyczność dotyczy nie tylko samorządów gminnych, ale także ustawodawcy. Wszak odpowiedzialne tworzenie dobrego prawa wymaga wnikliwego przyglądania się temu, jak ono działa i gotowości do wprowadzania usprawnień w drodze nowelizacji aktów prawnych. Realizowane przez OPS w Nysie projekty na rzecz osób doznających przemocy domowej są dla wszystkich ogromnym wsparciem zarówno dla ofiar przemocy jak i dla specjalistów realizujących działania. Udział w grupach wsparcia, warsztaty z psychologiem oraz inne działania w ramach projektów dają poczucie bezpieczeństwa, pewności siebie ale przede wszystkim pomagają sprzeciwić się przemocy. Nadrzędnym celem naszych projektów jest wyposażenie uczestników w wiedzę o przysługujących im prawach i mechanizmach ochrony.

§ 5 WSPÓŁPRACA

W realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie współpracują następujące podmioty:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie,
- 2) Sąd Rejonowy w Nysie,
- 3) Centrum Psychologii Zdrowia DORMED w Nysie,
- 4) dzielnicowi,
- 5) kuratorzy sądowi;

- 6) dyrektorzy i nauczyciele pracujący w nyskich szkołach,
- 7) lekarze i pielęgniarki,
- 8) Prokuratura,
- 9) GKRPA,
- 10) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- 11) Organizacje pozarządowe.

§ 6 ZAŁOŻENIA DO PROGRAMU

1. Celem ogólnym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.
2. Cele pośrednie programu to:
 - 1) wzrost zaangażowania poszczególnych podmiotów udzielających pomocy w związku z zaistnieniem problemu przemocy w środowisku lokalnym w ramach swoich kompetencji,
 - 2) wymiana informacji i skuteczne współdziałania poszczególnych podmiotów w celu ograniczenia skutków występowania przemocy,
 - 3) wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy,
 - 4) spadek liczby przypadków przemocy,
 - 5) spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
 - 6) stała edukacja środowiska lokalnego nt. zjawiska przemocy i agresji poprzez: ulotki, broszury, festyny itp.
 - 7) wzrost, a potem spadek liczby osób zgłaszających się po pomoc do placówek służby zdrowia, pomocy społecznej czy policji.
3. Określa się następującą strategię i metody działania:
 - 1) zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie,
 - 2) ochrona ofiar przemocy poprzez wsparcie: medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne,
 - 3) budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - 4) zamieszczanie na tablicach ogłoszeń informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy,
 - 5) systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie,
 - 6) podnoszenie świadomości środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie,

7) działania zapobiegające występowaniu różnych form przemocy, w szczególności w rodzinie oraz środowisku szkolnym.

§ 7

PODSTAWOWE ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU

Lp.	Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczących uzależnienia i przemocy	GKRPA	na bieżąco
2.	Analiza wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej	OPS w Nysie	na bieżąco
3.	Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy	- zespół interdyscyplinarny - grupy robocze	na bieżąco
4.	Dokumentowanie występowania przemocy domowej, poprzez: notatki służbowe wynikające z obserwacji, rozmów z różnymi osobami, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin.	- OPS - zespół interdyscyplinarny - grupy robocze	na bieżąco
5.	Prowadzenie działań dot. przemocy w rodzinie - zgodnie z zapisami procedury Niebieskiej Karty.	- OPS - zespół interdyscyplinarny - grupy robocze	na bieżąco
6.	Podejmowanie działań interwencyjnych przez dzielnicowych lub podejmowanie innych działań prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenia przemocą w rodzinie.	Policja (dzielnicowi)	na bieżąco
7.	Prowadzenie pracy terapeutycznej dla osób doznających przemocy w ramach terapii indywidualnej i grupowej (w tym grup terapeutycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych przemocą)	- Psycholog - Specjalista ds. przemoc	w oparciu o diagnozę
8.	organizowanie grup wsparcia dla osób doznających przemocy	OPS	w oparciu o diagnozę
9.	Motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej.	- OPS, - zespół interdyscyplinarny, - grupy robocze, - psycholog, - specjalista ds. przemocy, współpraca z PCPR i sądem	na bieżąco
10.	Realizacja projektów nakierowanych na minimalizowanie skutków występowania przemocy w rodzinie	- OPS - Organizacje pozarządowe, - Instytucje zajmujące się statutowo przeciwdziałaniem przemocy	w oparciu o diagnozę
11.	Działania zapobiegające występowaniu różnych form przemocy, w szczególności w rodzinie oraz środowisku szkolnym	- OPS, - szkoły z terenu Gminy Nysa	na bieżąco
12.	prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych	- OPS, - szkoły z terenu Gminy Nysa,	na bieżąco

	kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą	- Organizacje pozarządowe, - Instytucje zajmujące się statutowo przeciwdziałaniem przemocy	
12.	Organizowanie skutecznych form pomocy /prawnej, psychologicznej, socjalnej/ dla osób doświadczających przemocy.	- Grupy robocze, - psycholog, - prawnik, - pracownicy socjalni OPS	na bieżąco
13.	Występowanie z wnioskiem do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną.	- GKRPA, - OPS, - Oświata, - Zespół Interdyscyplinarny	na bieżąco
14.	Odwołanie się od orzeczenia prokuratora w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie jeżeli zapadło orzeczenie o umorzeniu postępowania, a odwołanie jest zasadne.	GKRPA, - OPS, - Oświata, - Zespół Interdyscyplinarny	na bieżąco
15.	Organizowanie konferencji lub warsztatów szkoleniowych mających na celu podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.	- Urząd Miejski w Nysie - OPS - Organizacje pozarządowe, - Instytucje zajmujące się statutowo przeciwdziałaniem przemocy	
16.	Udział w kampaniach mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i środowisku szkolnym	- Urząd Miejski w Nysie, - OPS, - szkoły z terenu Gminy Nysa	na bieżąco

§ 8 FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2018 są środki finansowe budżetu Gminy Nysa zapisane rokrocznie w Dziale 852, Rozdziale 85205 oraz środki zewnętrzne pozyskane w ramach programów i konkursów na dofinansowanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ponadto, zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy będą finansowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na dany rok, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie rekomendacjami PARPA.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Paweł Nakoneczny

